

Ársfundur Náttúruverndarnefnda 2011

Kristín Linda Árnadóttir
Forstjóri Umhverfisstofnunar

UMHVERFISSTOFNUN

Vottun Umhverfisstofnunar

- » Gæðastjórnunarkerfi skv. ISO 9001:2008
 - Umhverfislögregla, beiting þvingunarúrræða, vöktun á vatni og andrúmslofti
 - Mengunarvarnareftirlit, veiting starfsleyfa fyrir mengandi starfsemi
 - Hollustuhættir og öryggi á opinberum stöðum
 - Upplýsingar, fræðsla, menntun og leiðbeiningar um umhverfismál
 - Umsagnir um mat á umhverfisáhrifum
 - Mat á öryggis- og fylgiblöðum vegna markaðsetningar á vöru
 - Greining á umhverfislöggjöf Evrópusambandsins
 - Stjórn lífríkis- og veiðimála
- » Umhverfisstjórnunarkerfi skv. ISO 14001:2004

Ný starfsstöð

- » Ný starfsstöð á Patreksfirði
- » Allar stöður auglýstar með staðsetningu á hvaða starfsstöð stofnunarinnar sem er. (Nema...)
- » Virkar vel
- » Akureyri, Egilsstaðir, Ísafjörður, Mývatn, Snæfellsnes, Patreksfjörður, Vestmannaeyjar.

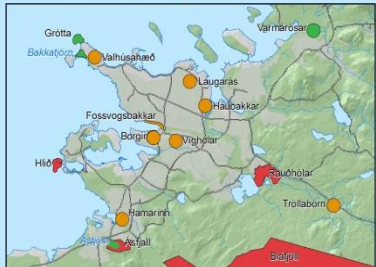
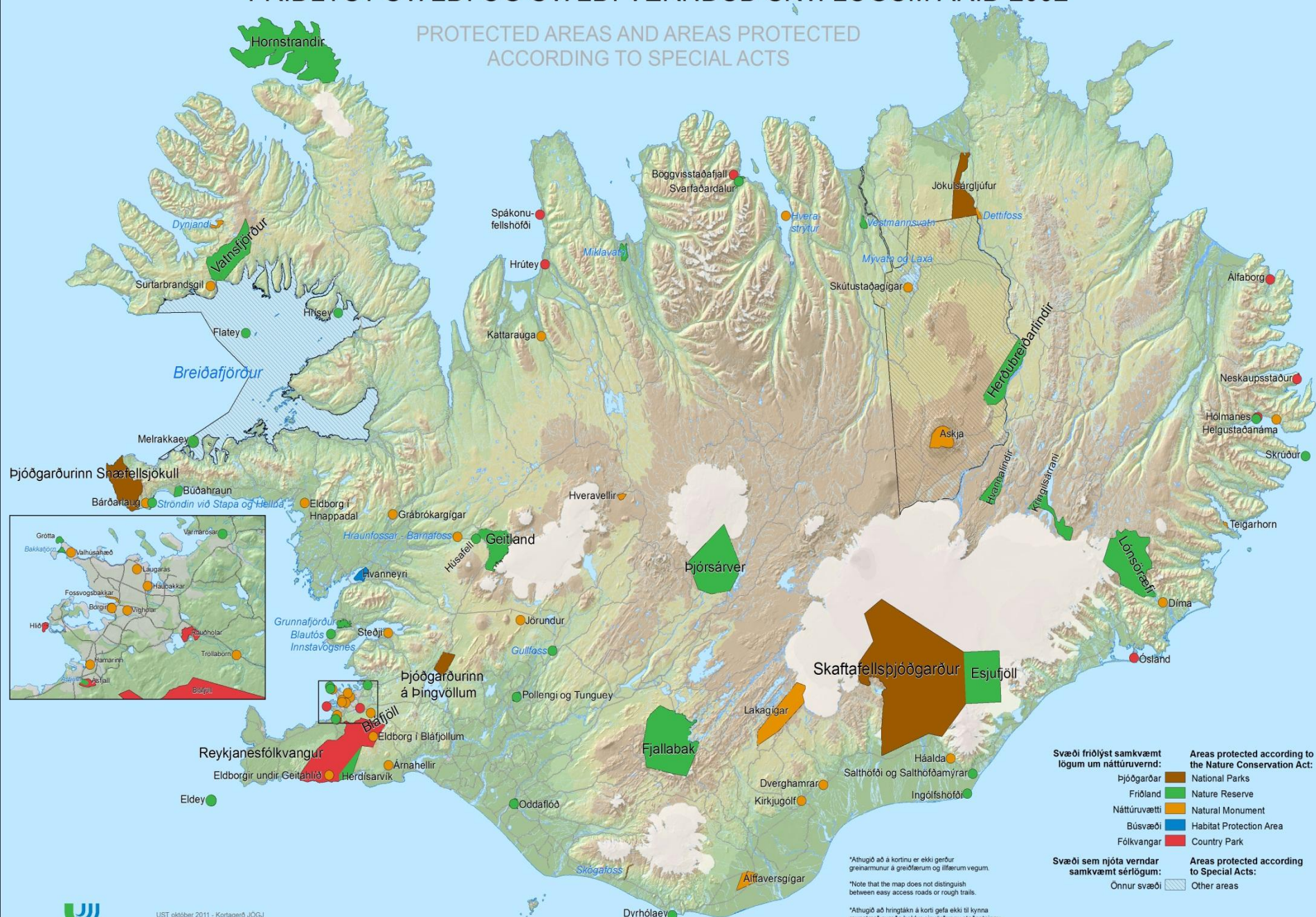

Hvítbók um náttúruvernd

- » Heildaryfirlit, hvað gengið vel, hvað ekki
- » Verndun svæða og lífvera
- » Heildaryfirlit í fyrsta skipti
- » Litið m.a. til uppbyggingar heilbrigðiseftirlits sem dæmi um góða stjórnarsýslu á sveitarstjórnarstigi (með starfsmenn)
- » Til umsagnar til 1. desember

FRÍDLÝST SVÆÐI OG SVÆÐI VERNDUÐ SKV. LÖGUM ÁRIÐ 2002

PROTECTED AREAS AND AREAS PROTECTED ACCORDING TO SPECIAL ACTS

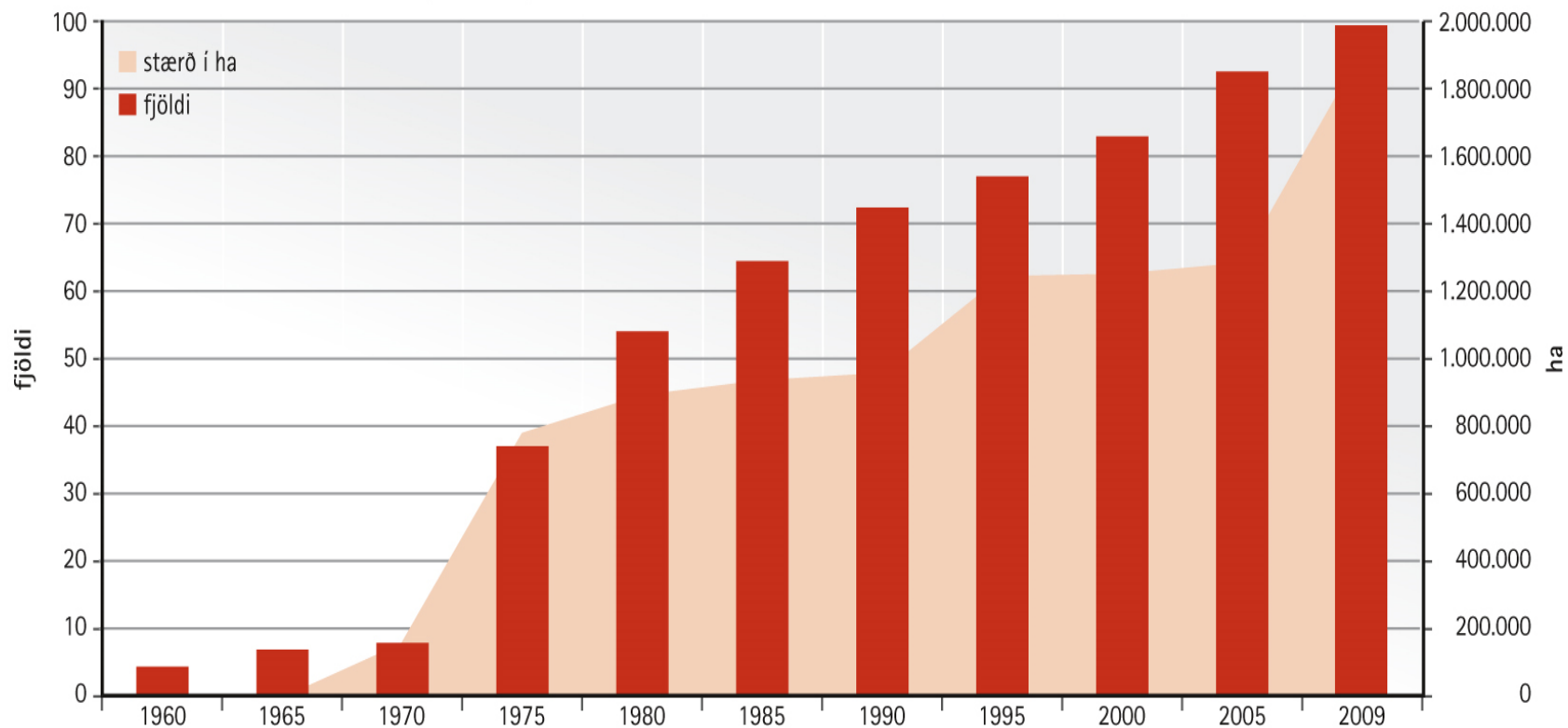
Svæði frídlýst samkvæmt lögum um náttúruvernd:	Areas protected according to the Nature Conservation Act:
Þjóðgarðar	National Parks
Fríðland	Nature Reserve
Náttúruvætti	Natural Monument
Búsvæði	Habitat Protection Area
Fólkvangar	Country Park
Svæði sem njóta verndar samkvæmt sérilögum:	Areas protected according to Special Acts:
Önnur svæði	Other areas

*Athugið að á kortinu er ekki gerður greinarnumur á greiðslum og líffurum vegum.
 *Note that the map does not distinguish between easy access roads or rough trails.
 *Athugið að hringtákn á korti gefa ekki til kynna raunstærð svæða heldur einvöðungu staðsetningu.
 *Note that a circle symbol on the map does not indicate actual size, only regional location.

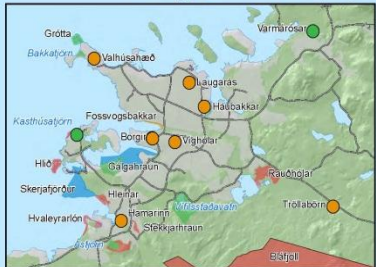
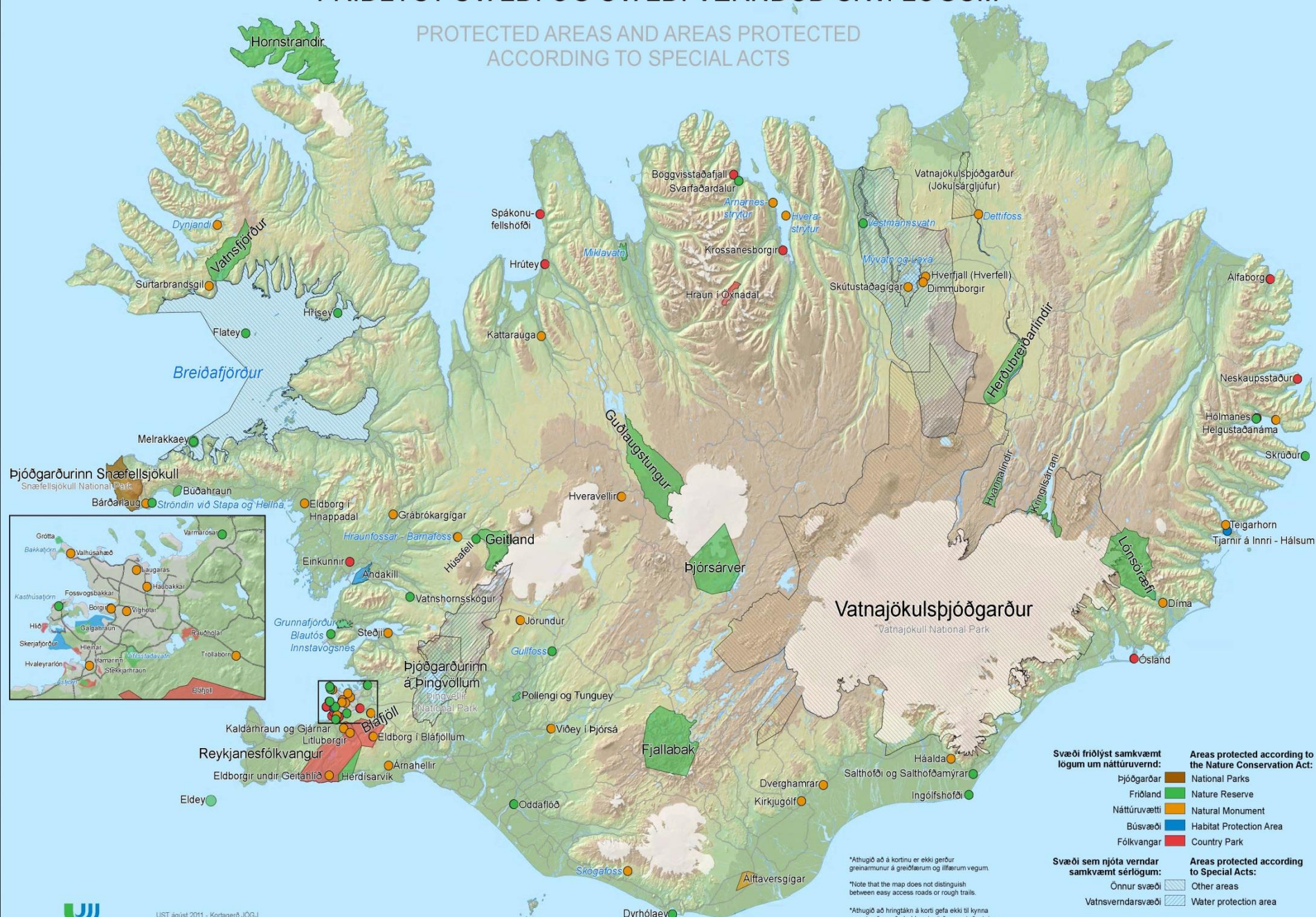

Fjöldi og flatarmál friðlýstra svæða 1960–2009

FRÍDLÝST SVÆÐI OG SVÆÐI VERNDUÐ SKV. LÖGUM

PROTECTED AREAS AND AREAS PROTECTED ACCORDING TO SPECIAL ACTS

Svæði frídlýst samkvæmt lögum um náttúruvernd:	Areas protected according to the Nature Conservation Act:
Þjóðgarðar	National Parks
Fríðland	Nature Reserve
Náttúruvætti	Natural Monument
Búsvæði	Habitat Protection Area
Fólkvangar	Country Park
Svæði sem njóta verndar samkvæmt sérilögum:	Areas protected according to Special Acts:
Önnur svæði	Other areas
Vatnsvendarsvæði	Water protection area

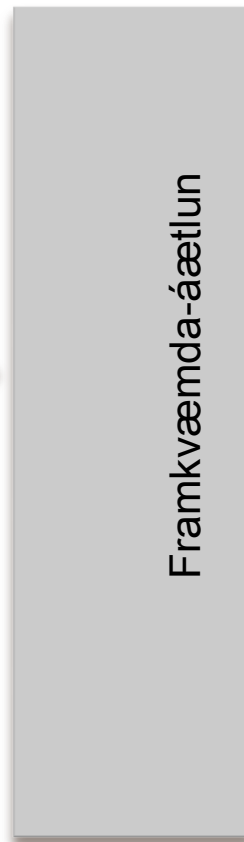
*Athugið að á kortinu er ekki gerður greinarmunur á greiðslum og illferum vegum.
 *Note that the map does not distinguish between easy access roads or rough trails.
 *Athugið að hringtákn á korti gefa ekki til kynna raunstærð svæða heldur einvörðungu staðsetningu.
 *Note that a circle symbol on the map does not indicate actual size, only regional location

Tillögur frá stofnunum,
sveitarfélögum.....

C hluti Náttúruminjaskrár

B hluti Náttúruminjaskrár
Framkvæmdaáætlun

A Friðlýstar minjar

Friðlýsingarflokkur	IUCN	Tilgangur og markmið friðlýsingar
Náttúruvé	Ia	Friðlýsing með strangri verndun, miklum takmörkunum á umferð og nýtingu.
Víðerni	Ib	Varðveisla víðáttumikilla svæða, lítt snortinna af áhrifum, inngripum og framkvæmdum.
Þjóðgarðar	II	Verndun heildstæðs landslags, jarðmyndana og vistkerfa, menningarleg og söguleg gildi, aðgangur almennings.
Náttúruvætti	III	Oftast jarðfræðileg fyrirbæri. Fræðilegt gildi, fegurð eða sérkenni.
Friðlönd	IV	Friðlýst vegna mikilvægra vistkerfa, vistgerða, tegunda og búsvæða þeirra.
Landslagsverndarsvæði	V	Verndun sérstæðs og fágæts landslags, landslagsheilda og jarðmyndana.
Verndarsv. sjálfbær hefðb. nýting	VI	Verndun náttúrulegra vistkerfa sem nýtt eru með sjálfbærum hætti.
Fólkvangur	V, VI	Útivist í grennd við þéttbýli.

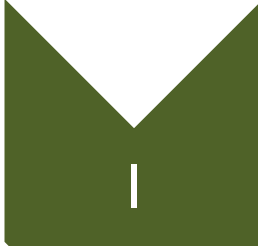

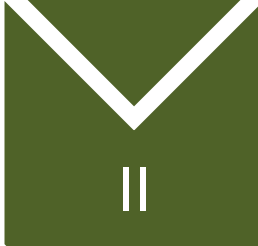

Stóra breytingin

- » Meiri aðkoma sveitarfélaga, landeigenda, hagsmunaaðila fyrr í ferlinu
- » Óska eftir tilnefningum að svæðum
- » Áhersla á fyrirsjáanleika, bændur, landeigendur og sveitarfélög verða að vita hvað felst í þessu, af hverju að taka þátt „hvernig kemur þetta mér til góða“
- » Opið og gegnsætt ferli

Ný aðferðafræði

-
- » Heildarmat hvað þarfnast verndar
 - » Auglýst eftir svæðum

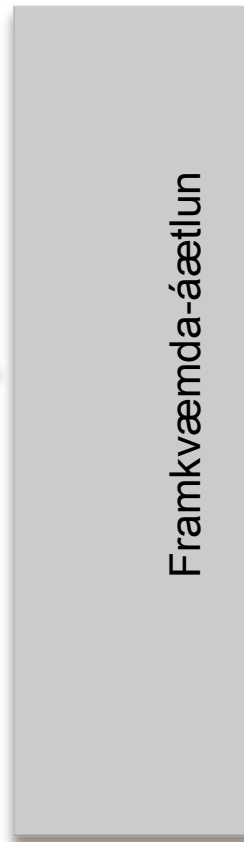
-
- » Tilnefningar frá landeigendum, sveitarfélögum, hagsmunaaðilum
 - » Unnið úr tilnefningum, heildstæð áætlun

-
- » Óskað eftir athugasemdum 3-6 mánuði
 - » Stjórnvaldsákvörðun, reglugerð
 - » Gerð verndar- og nýtingaráætlunar
-

Tillögur frá stofnunum,
sveitarfélögum.....

C hluti Náttúruminjaskrár

B hluti Náttúruminjaskrár
Framkvæmdaáætlun

A Friðlýstar minjar

Efnahagslegir hvatar

- » Verðum að setja fjármagn inn á svæðin
- » Sameiginleg auðlind sem verið er að vernda og því sameiginlegur kostnaður
- » Endurskipulagning á tilfærslu fjármuna
- » Nota fjármagn til að efla bændur á vernduðum svæðum
- » Vistvænn landbúnaður, skógrækt og landgræðsla

Skapandi samfélagsverkefni

- » Fá sem flesta til að taka þátt
 - » Viljum öll búa í heilnægri náttúru
 - » Uppbygging á svæðinu
- » Skapa og varðveita græn störf, í átt til græns hagkerfis
- » Eykur og styrkir samfélagsauðinn
- » Skapandi og skemmtilegt,
- » Ný sýn- ný tækifæri

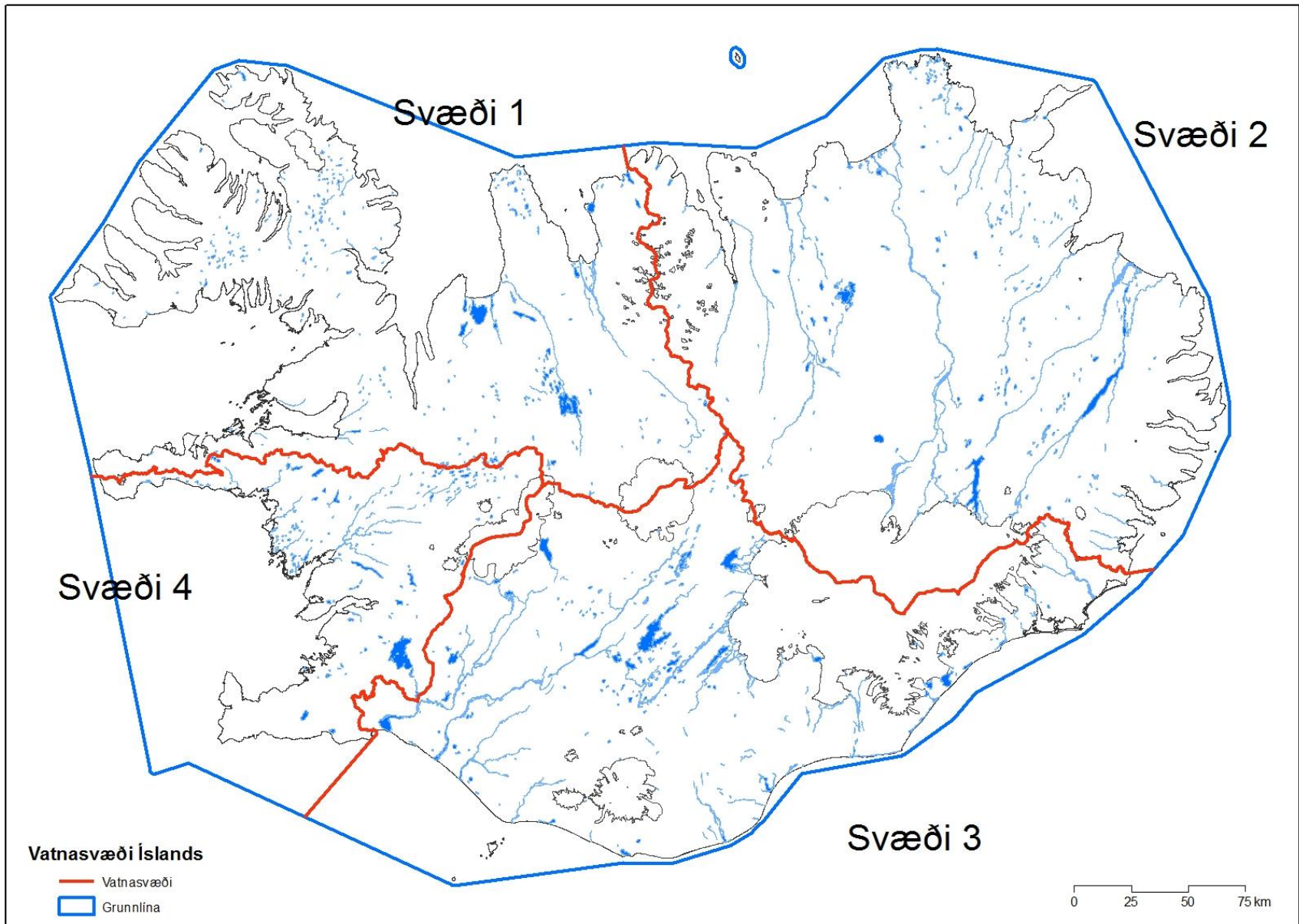
Stjórnskipulag vatnamála

- Lög um stjórn vatnamála, nr. 36/2011.
- Reglugerð um flokkun vatna, eiginleika þeirra, álagsgreiningu og vöktun, nr. 535/2011.
- Reglugerð um stjórn vatnamála, nr. 935/2011.
- Skrifað undir samninga við þrjár stofnanir

Vatnasvæði Íslands

UMHVERFISSTOFNUN

Svæði 1

Svæði 2

Svæði 4

Svæði 3

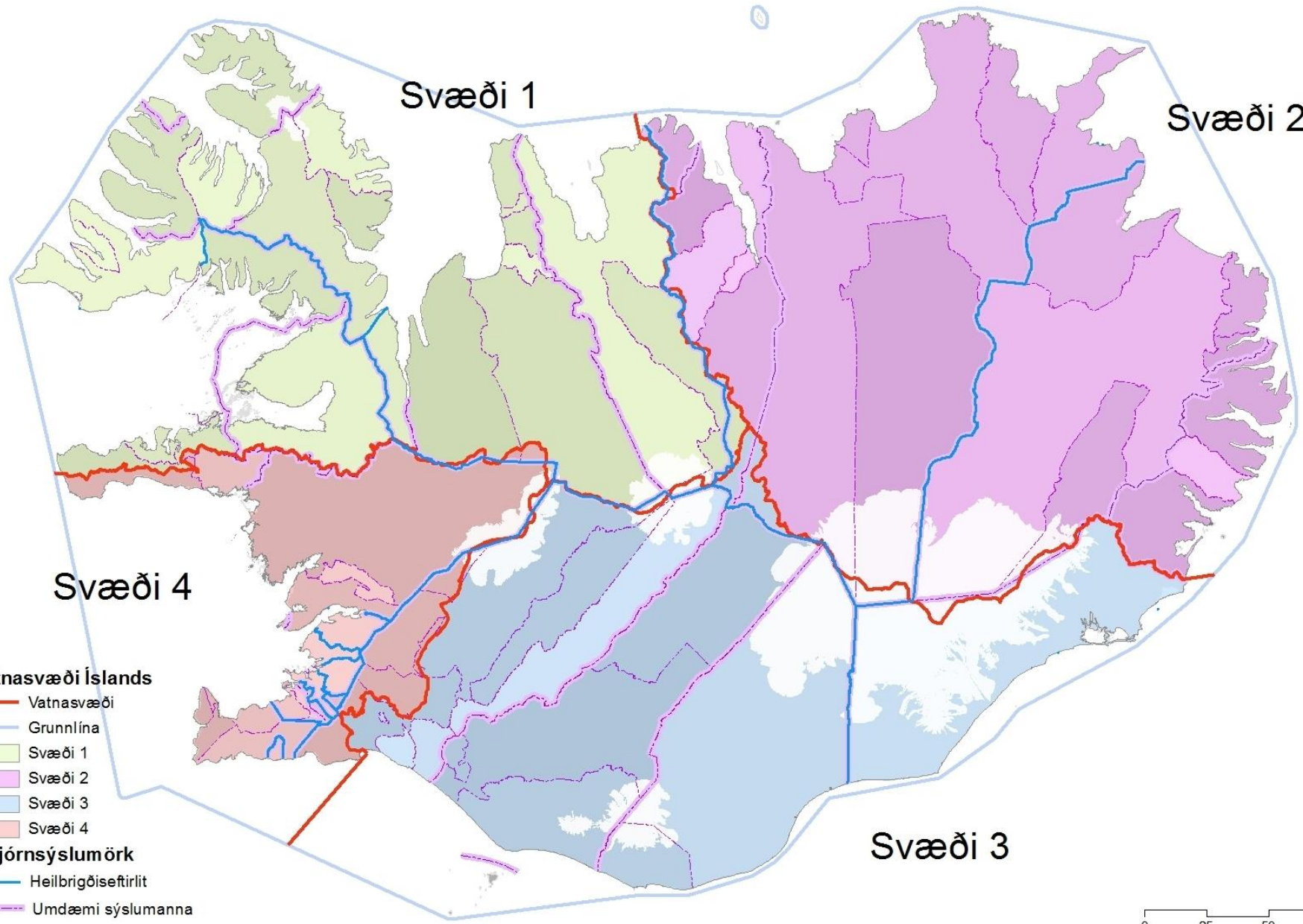
Vatnasvæði Íslands

- Vatnasvæði
- Grunnlína
- Svæði 1
- Svæði 2
- Svæði 3
- Svæði 4

Stjórnsýslumörk

- Heilbrigðiseftirlit
- Umdæmi sýslumanna
- Hreppamörk

0 25 50 75 km

Fulltrúar í Vatnasvæðisnefnd

- náíð samstarf mjög mikilvægt -

- Fulltrúi frá:
 - sveitarfélögum,
 - heilbrigðisnefndum,
 - náttúruverndar- eða umhverfisnefndum,
 - ráðgjafanefnd fagstofnana og eftirlitsaðila,
 - ráðgjafanefnd hagsmunaaðila,
 - Umhverfisstofnun, formaður vatnasvæðisnefndar
 -

Hlutverk vatnasvæðanefnda

- Áfanga- og verkáætlun 2011-2015. Fjallað almennt um stjórn vatnamála.
- Vatnasvæðanefndir útbúa bráðabirgðayfirlit um mikilvæg atriði í vatnaáætlun.
- Bráðabirgðayfirlit kynnt opinberlega, (okt. 2012 – apr. 2013, Umhverfisstofnun).
- Yfirlitin verða grunnur í stöðuskýrslu (1. júlí 2013) og síðan í vatnaáætlun (1. jan. 2015; skal samþykkt fyrir 1. jan. 2016, flýtimeðferð).

Spurningum svarað í bráðabirgðayfirlitinu

- Yfirsýn yfir álag sem hefur óæskileg áhrif á vatn á vatnasvæðinu. Helstu álagsþættir?
- Yfirlit yfir vernduð svæði (vatnsvernd).
- Umhverfismarkmið vatnastjórnunar á vatnasvæðinu? Setning markmiða um að bæta eða viðhalda ástandi vatns.

Spurningum svarað í bráðabirgðayfirlitinu, framhald

- Aðgerðir nauðsynlegar til að ná umhverfismarkmiðum fram til ársins 2021?
- Forgangsröðun aðgerða á vatnasvæðinu?
- Í bráðabirgðayfirlitinu þarf að koma fram hvaða vatnshlot er hætt við að ná ekki góðu ástandi fyrir lok árs 2021?

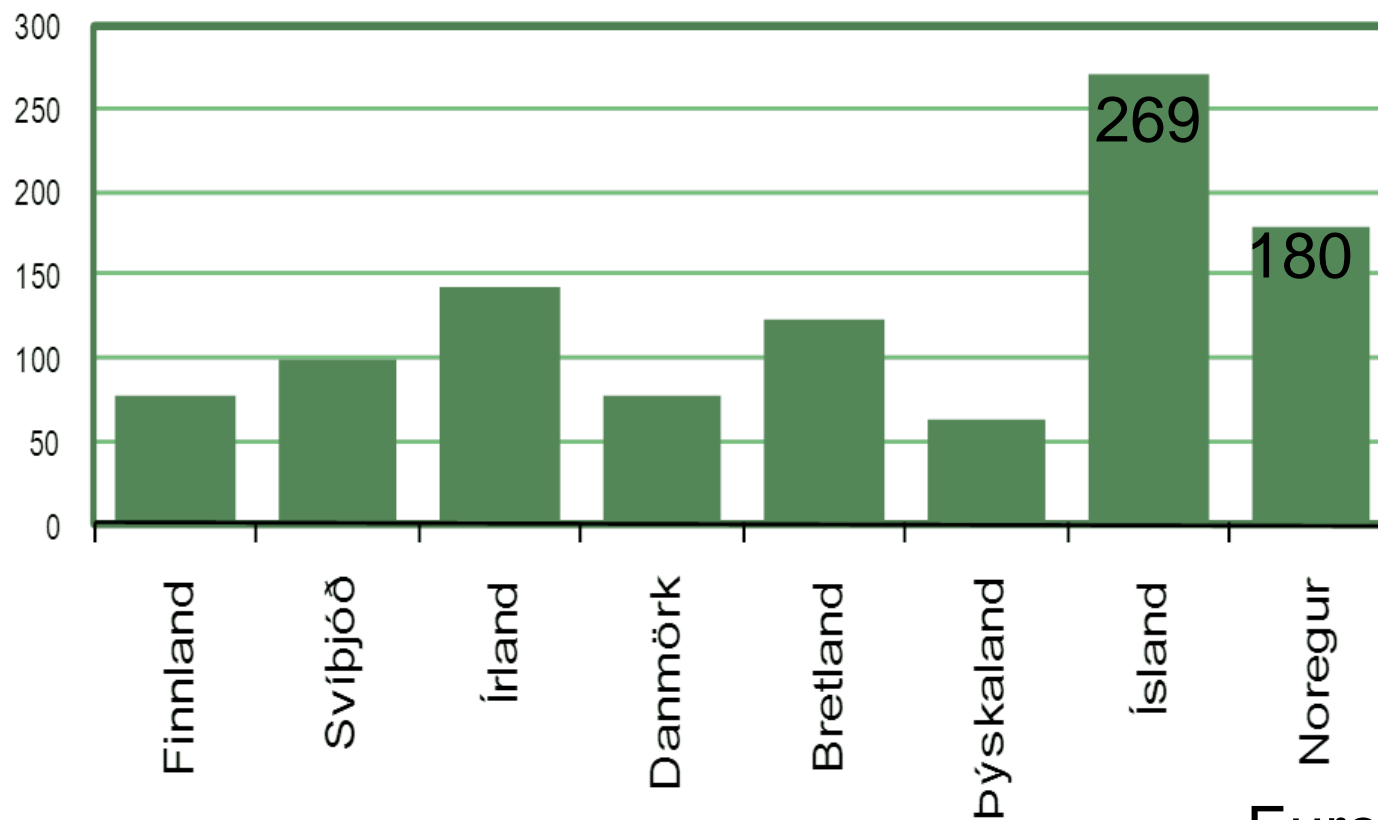

Samanburður á ferskvatni

Country	Available Freshwater 1000 m ³ pr. capita
Germany	2,3
United Kingdom	2,9
Denmark	3,0
Ireland	10,7
Sweden	19,8
Finland	20,7
Norway	81,1
Iceland	532,3

Vatnsnotkun m^3 pr. íbúa á ári

Eurostat 2011

Vatnsnotkun eftir geirum (kallt)

Type of users	Quantity m ³ /s	Quantity million m ³ /year
Water service (public)	2,6	82
Aquaculture	2,1	66
Heat converters	0,8	25
Heavy industry	0,5	16
Private domestic water services	0,2	6
Total	6,2	196

Samvinna-sambætting

- Rafrænt samræmt eyðublað fyrir árskýrslu náttúruverndarnefnda
 - Samræmi, auðveldara að setja inn og taka út upplýsingar
- Heildarstefnumótun um verndaráætlanir, umsýsluáætlanir
- Auka umsjónarsamninga um friðlýst svæði
 - Bætt samskipti
- Friðlýsing sem fyrsta skrefið Síðan haldið áfram
- 2011 framkvæmt fyrir um 90 milljónir króna, á friðlýstum svæðum

UMHVERFISSTOFNUN